

En Kinastrategi

för 2020-talet

Fria Moderata
Studentförbundet

Fria Moderata Studentförbundet

Fria Moderata Studentförbundet (FMSF) grundades år 1942 och är ett förbund av liberala och konservativa studentföreningar vid landets universitet och högskolor. Vi är ett allmänborgerligt och partipolitiskt obundet studentförbund.

Det som gör FMSF unikt är att vi kombinerar det akademiskt studentikosa med en öppen politisk–filosofisk diskussion bland politiskt intresserade. Hos FMSF finner du såväl fester med sång och traditioner som skarp idépolitisk debatt.

Bli medlem och läs mer på fmsf.se

FMSF producerar varje år flera rapporter. Du kan hitta våra tidigare rapporter på fmsf.se.

Författare:

Martin Bergman (red.), Viceordförande

Margareta Barabash, Viceordförande

Ludvig Lundgren Film, Försvarspolitisk sekreterare

Theo Herold, Europapolitisk sekreterare

Layout av Niklas Törnå

Tack till John Hassler och Pär Nyrén för värdefulla kommentarer, samt till Hans Wallmark, Oscar Almén, Olle Johnsson och Lovisa Berglund för den givande paneldiskussionen under lanseringen.

**Fria Moderata
Studentförbundet**

Innehållsförteckning

Förord	4
Klimat och Miljö	6
Sällsynta jordartsmetaller - en säkerhetspolitiskt viktig tillgång	8
Handel och ekonomi	12
Hantering av strategisk- och samhällskritisk infrastruktur	20
Cyber- och informationssäkerhet	20
Kina i Arktis	22
Subsidiaritetsprincip och försvarets vetorätt	24
Påverkanskampanjer och desinformation	24
Säkerhetsperspektiv på högre utbildning och forskning	26
Utbytesstudenter, spioneri och akademisk frihet	27
Regionala aktörer – hur kan Sverige ge stöd?	28
Hongkong	28
Xinjiang	30
Taiwan	31
Avslutande ord	34
Referenser	35

Förord

Sedan 1978 har Kina vuxit snabbare än något annat land i världen. Trots att man övergett planekonomi i sovjetisk modell utövar staten fortsatt stark kontroll över nästan varje del av det kinesiska samhället. Många trodde att med ekonomiskt välstånd skulle krav på demokratiska rättigheter och friheter följa, men sådana har uteblivit så länge ekonomin har växt, fler kineser kommit att tillhöra medelklassen och framtiden har sett ljus ut.

Fremsta orsaken till den snabba tillväxten har varit en växande exportsektor med stöd av utländska investeringar. Men med ökande löner har utländska företag börjat leta sig till nya läglöneländer för sin produktion och tillväxten har följaktligen börjat bromsa in. Ökande skuldsättning, handelskrig och en sjunkande andelen i arbetsför ålder talar för en kommande ekonomisk nedgång eller rentav krasch. Hur befolkningen kommer reagera när arbetslösheten ökar och tillväxtsiffrorna svänger nedåt är av förståeliga skäl orosmoment för Xi Jinping, som inte visat på några sänkta maktambitioner varken i den asiatiska regionen eller resten av världen.

Kinas kommunistiska parti har på senare tid spelat ner vikten av tillväxt och i sviterna av spridningen av covid-19 avstått från att sätta upp ett tillväxtmål för 2020. Fokus är istället på att bli ledande när det kommer till avancerad högteknologisk industri. Det gäller inte minst inom robotteknik och artificiell intelligens, avancerad vapentechnologi och informationsteknologi. Under många år har regimen utnyttjat utländska företag som verkat i landet för att stjäla teknik, patent och varumärken. Flera svenska teknikföretag avstår i dag från att anställa personer från Kina för att skydda företagshemligheter och i USA nekas utbytesstudenter och gästforskare från universitet kopplade till kommunistpartiets armé för att skydda sig mot spionage.

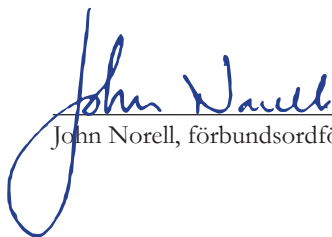
På senare år har kommunistpartiets maktambitioner också märkts i en alltmer aktiv utrikespolitik. Bland annat genom att tysta både inhemska kritiker och kritiker i andra länder, där ett av många exempel är den svenska medborgaren och bokförläggaren Gui Minhai som har suttit fängslad i Kina sedan 2015. Regimen drar sig inte heller för att kontakta svenska journalister och mediehus för att stoppa kritisk bevakning. Enligt människorättsorganisationer finns tusentals politiska fångar eller samvetsfångar och i landet finns hundratals arbetsläger och hemliga fångelser. De ökade ambitionerna på att vara Östasiens stormakt märks också tydligt i hur Kina agerat gentemot länder i sitt närområde. Framförallt i Hong Kong, Taiwan och Xinjiang, där påtryckningarna från den kinesiska regimen blivit mer påtagligt under senare år.

Kina gör anspråk på att bli en världsmakt, därför spelar utvecklingen i landet stor roll även för oss här i Sverige. Dagens teknologier är i mångt och mycket utvecklade i fria demokratier vilket också speglar hur dessa fungerar. Det är svårt att veta hur det vi känner till som internet hade fungerat om det utvecklats av kinesiska statliga företag, om det överhuvud taget hade fungerat. Om standarderna för morgondagens tekniker såsom AI och robotar utvecklas i Kina kan det påverka utvecklingen, eller stagnationen av demokrati och frihet även för oss.

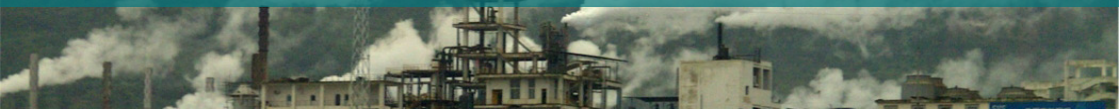
Samtidigt står vi inför en global utmaning i klimatfrågan där politiker måste förstå att klimatpolitik måste betraktas som utrikespolitik. Medan Sverige ökat sina åtaganden i klimatarbetet har utvecklingen gått åt fel håll i Kina som nu är världens största utsläppare av koldioxid. Sedan slutet av 2010-talet har Kina ökat sitt användande av kolkraft och dessutom finansierat byggandet av kolkraftverk även i andra länder.

Sverige behöver utveckla en tydlig och konsekvent Kinastrategi. Med denna rapport vill vi i Fria Moderata Studentförbundet belysa några av de viktigaste frågeställningarna att diskutera i utvecklandet av en sådan samt ge konkreta idéer på vilka områden och förslag som borde beröras i en sådan strategi.

John Norell, förbundsordförande

Miljö och klimat

En hållbar förhållning till Kinas klimatpolitik

Som världsledande i grön teknologi och hållbar tillväxt bör Sverige ta en betydligt större roll i fördömandet av den kinesiska hanteringen av den globala uppvärmningen. Alla uppsatta mål kring minskade utsläpp och att klara flera av de globala målsättningar som lagts fram står och faller med hur Kina väljer att agera.

Sedan början av 2000-talet har koldioxidutsläppen i Kina vuxit nästintill explosionsartat och i dagsläget är det Kina som släpper ut överlägset mest i absoluta tal: *se figur 1*.

Som tydligt framgår ligger de kinesiska CO₂ nivåerna markant över resten och är överlägset i toppen globalt. Faktum är att tillväxtländer likt Kina har en snabbare expansion i utvinningen av fossila bränslen än förnybar energi.¹ Förnybar energi såsom kärnkraft identifieras som olönsam i Kina delvis på grund av de hårt reglerade marknaderna i Kina, men dessutom bör kärnkraftverken i större grad standardiseras för att pressa ned investeringskostnaden, ledtiderna och den finansiella risken.² Som det ser ut nu finns inte dessa incitamentsstrukturer på plats.

Kolproduktionen har även sett en kraftig återkomst i Kina. Efter att ha upphävt ett tidigare förbud av nybyggnation av kolkraftverk ökade utvinning av kol med fem procent³ mellan 2018 och 2019. Trots det kommunistiska partiets löften om en större satsning på klimatet, inte minst genom dess åtaganden inom ramen för Parisklimatavtalet, har antalet nya kolgruvor under 2019 ökat i raketfart.⁴ Under 2020 har det kommunistiska partiet godkänt fler nybyggen av kolkraft än i 2018 och 2019 tillsammans.⁵ Samtidigt verkar de kinesiska kolgruvorna utsätta dess arbetare för en rad risker. Bland annat dog det under 2019 totalt 219 personer i de kinesiska kolgruvorna, en siffra som förväntas se snarlik ut för 2020. Utöver de rent motsägande klimatpolitiken som det kommunistiska partiet för så verkar partiet dessutom ha lite till övers för hur verksamheten bedrivs.

Sverige har föga möjligheter att ensamt sätta press på Kina, men tillsammans med resterande EU är detta fullt möjligt. De moderna frihandelsavtalen som EU tecknar med övriga länder inkluderar numera ambitiösa delkapitel kring klimatet. Utöver detta har kommissionen flörtat med idén om att i frihandelsavtal

1 Konjunkturrådets rapport 2020.

2 Ibid.

3 Elmer & Xie, 2019.

4 Stanway & Xu, 2019.

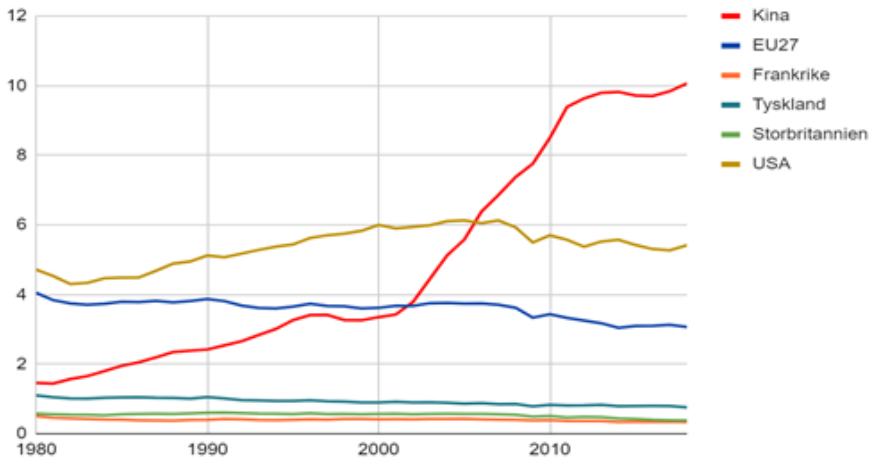
5 Hutzler, 2020.

inkludera en form av utsläppshandel där uppvärmning förorsakad i produktionen och transportsektorn omfattas – något som inte ännu är praxis i delkapitel om klimatet.⁶ Detta skulle göra EU till ett föredöme och utgör en fantastisk möjlighet i arbetet för att klara klimatmålen.

Det finns det en stor poäng i att försöka internalisera externaliteter bättre. Att inkludera överenskommelser om utsläppsavgifter i frihandelsavtal kan EU bilateralt hålla tredje parter skyldiga till att följa överenskommelser. Således blir det även lättare att kvantifiera utsläpp med en tydlig måttstock och därav också att granska motparten. Genom detta har EU även möjligheten att på sikt införa ett allt mer globalt system för handel med utsläppsrätter genom att inkludera dessa i frihandelsavtalen.

Inom ramen för kommissionens European Green Deal återfinns koldioxidtull-

Figur 1. Årliga CO₂ utsläpp, miljarder ton, 1980-2018
Källa: Our World in Data

lar, eller *Carbon Border Adjustments (CBA)*, med syfte att skapa incitament för tredje länder att ställa om sin produktion genom att straffbeskatta importen i Europa. Tanken är att europeiska importörer betalar skatt för utsläppen som producenten i ett tredje land stått för vilket betyder att aktören kan importera till ett högre pris eller vända sig till aktörer som producerar enligt europeiska miljöstandarder.

Medan förslaget som sådant lämnar mycket att begära och inte minst anser vi att straffbeskattning på importören är fel väg att gå. Vidare löper CBA risken att snedvrider marknaden och ytterligare bidra till att omfattade sektorer söker sig ut ur Europa. Däremot finns det fortfarande en del att hämta ifrån förslaget.

Nationalekonomer är till stort överens om att globala koldioxidskatter vore ef-

6 För tillfället är det endast EU-Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) som innehåller (förhållandevis vaga) skrivelser om ett samarbete gällande koldioxidutsläpp. För en mera grundlig analys, se Griffin Et. Al., 2019.

fektiv för att tackla utsläpp, men tyvärr ser utsikterna för en fungerande harmonisering för sådana i dagsläget dåliga ut. Däremot kan klimattullar utgöra ett viktigt instrument för att markera mot länder och aktörer som inte drar sitt strå till stacken. Klimattullar riktade mot kinesiska varor vore ett ypperligt instrument för att markera mot den förorenande, kinesiska produktionen, och samtidigt premiera klimatsmart teknik. Om till exempel Northvolt eller något annat företag hotas av import av batterier som produceras med kolkraft bör denna import kunna beläggas med en koldioxidskatt.

Sällsynta jordartsmetaller - en säkerhetspolitiskt viktig tillgång

Kina har sedan början av 2000-talet satsat stort på metaller och andra mineraler - råvaror som blir allt viktigare i en värld som försöker ställa om till mer hållbar tillväxt. Kina står för 95 procent av det totala globala utbudet av "sällsynta jordartsmetaller", även kallade REE.⁷ Dessa REE:er har en allt större betydelse för högteknologiska tillämpningar, vilket har skapat en stor osäkerhet över Kinas starka kontroll över tillgångarna.⁸ I dagsläget är Kina en nyckelspelare i produktionen av batterier, något som varit strategiskt uträknat och positionerat landet väl i den framtida teknologitvecklingen.⁹

Även i utvinningen av litium, ett vitalt ämne i förädlingen av batterier, står Kina förenav de högstaproduktionsvolymerna

i världen och har på senare tid köpt upp gruvor i både Australien och Sydamerika där litium oftast utvinns.¹⁰ Det kinesiska företag Tianqi Lithium äger numera 51 procent av världens största litiumreserv i Australien och är en av de stora delägarna i Sociedad Química y Minera, Chiles största utvinnare av litium. Gangfeng Lithium har ett långsiktigt avtal med det australiska Mount Marion Mine som tillskriver dem rätten att distribuera all litium som utvinns i gruvan, som dessutom är den världens andra största litiumgruva.¹¹

I grunden är Sverige och Europa i en stark beroendeställning gentemot Kina i sin strävan efter grön teknologi och hållbar utveckling. Däremot behöver det inte vara så. I Sverige och Finland finns det potential för att utvinna samtliga vitala metaller för batteriproduktion vilket skapat ett intresse för bägge länder¹² - faktum är att ytterbium, REE, har fått sitt namn från orten Ytterby. För att skapa ett större tryck och för att lindra den beroendeställning Sverige har gentemot Kina är gruvdriften en central del. Inga av dessa metaller utvinns i Sverige i dag. Däremot börjar Sverige och resten av EU vakna upp till denna realitet och företag såsom Northvolt vinner allt mera mark inom såväl EU som globalt. Sverige och EU bör således utveckla den kommersiella utvinningen av ädla jordartsmetaller och vitala mineraler, liksom forskning och kommersialisering av återvinning av sådana metaller.

7 Khan, Lundmark & Hellström, 2012.

8 Ibid.

9 Institute for Energy Research, 2020.

10 Ibid.

11 Ibid.

12 Nohrstedt, 2018.

Inom detta område så finns det många avvägningar mellan olika intressen och ett rent marknadsdrivet vinstintresse är inte alltid det som ligger högst upp i prioriteringsordningen. Med ett Kina som har ett enormt övertag såväl kompetens- som marknadsmässigt på området så kan det konstateras att det finns tydliga kinesiska särintressen bakom produktionen av REE. I en rapport från Totalförsvarets Forskningsinstitut, FOI¹³, om den säkerhetspolitiskt strategiska betydelsen av REE så konstateras att det inte bara är den direkta utvinningen av metallerna som är intressant utan även förädlingen av dem. De långa och komplexa värdekedjorna inom teknikindustrin idag har resulterat i att även förädlingen från metaller och mineraler till de komponenter som används i produktionen av teknologisk utrustning sällan sker i utvecklade ekonomier, och FOI lyfter frågan huruvida kompetensen för förädling finns inom EU idag.

Sverige är ett av de länder inom EU som har störst möjlighet att utveckla en livskraftig gruvindustri för RRE, detta är dels på grund utav investeringarnas art sett till nya gruvor, med höga inträdesinvesteringar i form av infrastruktur men också på grund av den rikliga tillgången på mineraler i landet. Stora delar av den svenska mineralreserver finns i norra Sverige kring "*Norrbottens malmfält*" där den tyngsta infrastrukturen finns i form av malmbanan och kopplingar till hamnar i bland annat Narvik och Luleå.¹⁴

Den svenska minerallagstiftningen är här central för hanteringen av möjligheterna att utvinna REE, med politiska avvägningar och enorma komplexitet som är

kopplat till ämnet. Att Sverige är ett av få länder i världen som inte har ratificerat FN:s deklaration om ursprungsbefolkningars rättigheter är starkt kopplat till detta. Lokala miljö- och kulturvärden, samers urminnes sedvanerätt till stora markarealer, äganderätt, vikten av självförsörjande, nationella ekonomiska samt säkerhetspolitiska intressen är bara några av de delar som väger in i denna komplexitet. När det ställs i relation till Kinas globala maktanspråk så bör dock det större perspektivet sättas på dessa avvägningar. Hur stor är vikten av att räd- da enskilda lokala miljövärden i närheten av en gruva i Sverige när alternativet till dess öppnande är motsvarande verksamhet i Kina som förorenar många gånger så mycket fast på andra sida jorden?

I Sverige finns det redan en rad med institutioner som gör att gruvindustrin i Sverige har det bra ställt. Bland annat så tillåter minerallagen gruvbolag att provborra utan markägarens tillåtelse och därutöver har de goda möjligheter att ta marken i anspråk. Vidare finns Sveriges dokumenterade borrhärd tillgänglig digitalt för vem som helst att se vilket sparar arbete för gruvbolagen. Det som däremot saktar ned och i stort sett förhindrar några större framsteg är den svenska byråkratin med tillståndsprcesser som överklagas, ärenden som hamnar på myndigheters bord och utdragna behandlingsprocesser. Ibland krockar dessutom riksintressen mellan gruvnäring och rennäring på många ställen, även där det inte bor samer.

I första hand försöker markägaren och gruvbolaget nå en överenskommelse om marken där mineraler identifierats,

13 Kahn, Lundmark & Hellström, 2012

14 Avango, 2020

utifall en överenskommelse inte nås kan gruvbolaget genom minerallagen ta marken i anspråk för 125 procent av värdet. Detta går naturligtvis att överklaga för markägaren, men då hamnar ärendet på regeringens bord. Föga förvånande är regeringen sällan ense i dessa frågor.

Av mineralersättningen går 0,05 procent till staten och 0,15 procent till markägaren. Genom starkare äganderätter i form av att markägaren, som trots allt äger marken, ges möjligheten att göra större anspråk på mineralen som finns på deras

mark skapas en tydligare incitamentsstruktur. Det bör också ses över om inte minerallagen helt bör skrotas i förmån för att gruvbolagen tillåts köpa ut mark i en förhandling istället för genom specialbestämmelser i minerallagstiftningen.

Komplexiteten till trots så borde Sverige underlätta för en utbyggd gruvindustri att vara marknadsmässig. Alternativet är mycket värre.

Vi föreslår att Sverige bör:

- Revidera de svenska miljömålen så att de i större grad inkluderar externaliteter som uppkommit genom varuimport från andra länder.
- Verka för att EU i större grad inkluderar utsläppsavgifter i nytecknade frihandelsavtal.
- Att EU och motpart, där det är möjligt, reviderar befintliga frihandelsavtal för att inkludera riktlinjer kring koldioxidutsläpp och andra negativa externaliteter som påverkar klimatet.
- Verka för att EU inför klimattullar riktade mot kinesiska varor för att markera mot förorenande kinesisk industri.
- Verka för att EU och Kina ingår ett omfattande frihandelsavtal.
- Verka för att fler klimatskatter implementeras globalt.
- I större grad bör bli självförsörjande vad gäller ädla jordartsmetaller och vitala mineraler genom att bygga ut sin gruvindustri.
- Verka för att EU satsar mer på självförsörjande av mineraler och metaller där unionen idag är beroende av Kina.
- Stärka äganderätterna genom att tillåta markägarna göra anspråk på en större andel av mineralersättningen genom förhandling med gruvbolaget i fråga.
- Slopa statens andel av mineralersättningen.
- Avskaffa minerallagstiftningen och underlätta för en utbyggnad av gruvindustrins marknadsmässiga hållbarhet.

Handel och ekonomi

Den kinesiska statskapitalismen har visat sig vara effektiv för att åstadkomma snabb tillväxt på kort sikt. Landets ekonomiska utveckling sedan 1978 har varit snabbare än något annat i världen och sedan 2020 har landet världens näst högsta BNP efter USA. Främst beror det på en växande exportindustri med stöd av utländska investeringar.¹⁵ I det stora hela underminerar detta den fria marknaden och den liberala demokratin som sådan men har därutöver förödande effekter för klimatet och framtida tillväxt.

Den svenska historien är präglad av en tidig vilja till öppenhet gentemot omvärlden. Den starka industrialiseringen under andra halvan av 1800-talet satte grunden till en ekonomi som till stor del livnär sig på kapitalflöden in och ut ur landet. Med facit på hand kan man konstatera att den svenska ekonomin klarat de utmaningar som globaliseringen fört med sig och samtidigt passat på att skörda dess frukter såsom ett allt växande flöde av varor, tjänster och kapital över gränserna.

Som en del av den Europeiska unionen har Sverige vidare kunnat ta del av ökad tillväxt, en omfattande handelspolitik och de fyra friheterna som gör upp världens största gemensamma marknad. Den europeiska inre marknaden

skapat ett starkt ekonomiskt band mellan medlemsländerna i unionen och har därutöver möjliggjort frihandel med världens alla världsdelar. Ambitiösa delkapitel i frihandelsavtalet har inkluderat skrivelser som bland annat rör klimatet, investeringar och kapitalflöden samt rörligheten av immaterialrätt. Detta har gjort att möjligheten att utöva så kallad "soft power" ökat där EU kunnat sätta press på länder som inte väljer att följa åtaganden som parterna kommit överens om. Föga förvånande har EU och Kina inget sådant frihandelsavtal, eller för den delen få överenskommelser vad gäller handel, investeringar, upphandling och hållbar tillväxt.

Inget land, parti eller företag ska misstas de intentioner som den kinesiska staten och det kommunistiska partiet har. Genom strategiska investeringar och upphandlingar från företag med djup anknytning direkt till det kommunistiska partiet lyckas den kinesiska staten stärka sitt globala inflytande genom att nyttja marknadsekonomin till sin fördel. En marknad fungerar bäst när den är som friast, men detta förutsätter att aktörerna på den marknaden spelar enligt samma regler. I dagsläget tävlar privata investerare och företagare med den djupa statskassan i Kina - som att spela monopol där en spelare har tillgång till närapå oändligt med reservpengar som de andra

inte har tillgång till. På så vis är spelet uppgjort redan från början och skapar stora asymmetrier i den globala ekonomin och på de enskilda marknaderna.

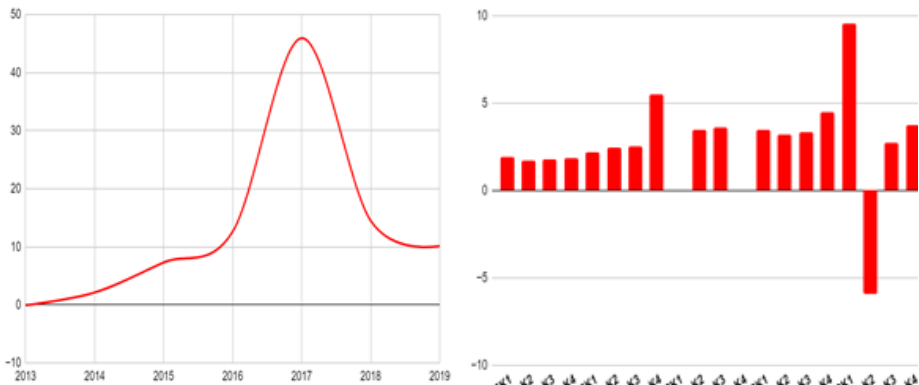
Europeiska (och för den delen utomeuropeiska) aktörer bör i större grad kunna etablera sig på kinesiska marknader och delta i upphandlingar. Avreglerade marknader i Kina, där europeiska företag får tävla fritt och investerare placera sitt kapital, skulle leda till en framväxt av mera hållbara produktionskedjor och ökad innovation. Det är inte fallet idag, därför föreslår vi en rad olika åtgärder att ta.

Utländska investeringar - *Foreign Direct Investment* eller FDI:er - har sedan 1990 talet sett en stor ökning till Sverige. FDI:er utgör en central del för den svenska tillväxten. I grunden är svenska företag beroende på att investerare i utlandet tillför kapital till Sverige. Genom denna möjlighet har innovation skapats och svensk ekonomi gynnats. Samtidigt har de kinesiska investeringarna i Euro-

pa, och inte minst i Sverige, ökat markant under 2000-talet. Det kommunistiska partiets femårsplan 2016-2020 såg kinesiska venture-capital bolag förvärva andelar i företag som AB Volvo och Spotify, medan partiets *Made in China 2025*-strategi sett FDI:er gå till europeiska företag som sysslar med kommunistiska partiets prioriterade områden.

Enligt Rhodium Group uppgår de ackumulerade investeringarna från Kina i Sverige mellan 2000-2019 till 7,3 miljarder euro. Detta motsvarar drygt 1,5 procent av hela rikets bruttonationalprodukt med 2019 som referensår.¹⁶ Därutöver ökade Kinas totala investeringar i Sverige med över 300 procent mellan 2017 och 2018.¹⁷ Endast under 2019 uppgår den totala summan av kinesiska direktinvesteringar till 1,2 miljarder euro.¹⁸ I jämförelse med andra europeiska länder var Sverige det tredje mest populära landet för kinesiska direktinvesteringar i Europa, efter Finland och

Figur 2. Kinesiska direktinvesteringar i Sverige per år och kvartalsvis, 2013-2019 respektive 2015-2020k2, miljarder kronor. *Kvartalsdata för investeringar i K1 och K4 finns inte tillgängliga på SCB.

16 Arcesati et. al., 2020.

17 Bohman & Nymalm, 2019.

18 Brunding, 2020.

Storbritannien.¹⁹ Däremot tillfaller 53 procent av alla kinesiska FDI:er i Europa till Norden, en trend från de tidigare "tre stora" i Frankrike, Storbritannien och Tyskland.²⁰

I en kartläggning har Almén, Englund och Hellström (2019) vid Försvarets forskningsinstitut identifierat 51 företag med över ett hundratal dotterbolag i Sverige som köpts upp av kinesiska bolag sedan 2002. Den absoluta majoriteten av dessa förvärv har gjorts sedan 2014, vilket väl även återspeglas i siffrorna över Kinas ökade investeringsgrad i Sverige. De sektorer där kinesiska investerare varit som mest aktiva i är inom elektronik, fordonsindustrin, industriella produkter, hälso- och bioteknologi, samt IT och kommunikation. Trots denna kartläggning menar författarna att det kan finnas ett större mörkertal som inte offentliggjort och därför inte framkommer i bolagsverkets register.²¹

Det kommunistiska partiet lanserade 2016 en ny femårsplan för investeringar i utlandet. Det underliggande målet var att knyta sig till globala värdekedjor men också att skaffa avancerad teknologi och komma över attraktiva varumärken.²² Kända exempel är Zhejiang Geelys förvärv av en minoritetspost i AB Volvo till uppskattningsvis 32 miljarder kronor²³ och Tencents förvärv 2019 av Spotify med 9,2 procent till ett värde av

22 miljarder kronor.

De kinesiska investeringarna i Sverige har inte alltid varit omfattande. Sedan 2013 har investeringarna stadigt vuxit och nått rekordnivåer 2017, för att sedan återgå till lägre nivåer: se figur 2.

Den större rekordstora investeringsgraden i Sverige under 2017 berodde främst på Dalian Wandas uppköp av Nordic Cinema Group AB och Taison groups uppköp av Nordic Paper Holding AB. Under 2018 investerade just Zhejiang Geely i 32 miljarder kronor i AB Volvo.²⁴ Vi ser även att investeringarna sedan 2017-2018 perioden sjunkit betydligt, inte minst under andra kvartalet 2019 där det skett en nettominskning av kinesiska investeringar.

I samband med Coronapandemin uppstår det dock en överhängande risk för att europeiska företag, i starkt behov av finansiering, vänder sig till den djupa kinesiska statskassan för att klara sig, något som vi bland annat såg var fallet med Norwegian Airlines. De lägre nivåerna av investering efter 2017 ska därför inte heller ses som att Kinas ambitioner att investera i Europa avtagit utan snarare att det blivit svårare för Kina att investera genom att mottagarländer infört olika former av mekanismer och regleringar. Det är inte heller första gången Kina skulle öka investeringstakten i

19 Ibid.

20 Arcesati et. al., 2020.

21 Almén, Englund & Hellström, 2019.

22 Bohman & Nymalm, 2019.

23 Zhejiang Geelys har sedan 2010 ett ägande i Volvo Cars AB till ett värde av 18 miljarder kronor.

24 Bohman & Nymalm, 2019.

samband med ett krisdrabbat Europa. I samband med finanskrisen 2008 erbjöd Kina tydliga livlinor till hårt drabbade ekonomier och företag i syfte att öka sin globala närvaro. Skillnaden med Finanskrisen och Coronapandemin är att den kinesiska ekonomin inte längre åtnjuter en lika kraftig tillväxt och har likväl drabbats av pandemins effekter, något som inte var fallet i samband med Finanskrisen.²⁵ Även om så är fallet bör europeiska företagare och länder vara på sin vakt.

Almén, Englund och Hellström (2019) belyser även ett samband mellan de områden som kinesiska moderbolag verksamma i Sverige sysslar med och de prioriterade områdena som det kinesiska kommunistpartiet prioriterar i sin industriplan *Made in China 2025*. Bland annat har moderbolagen i allt större utsträckning ökat sina investeringar inom teknikområden som prioriterats av det kommunistiska partiet.²⁶

Samtidigt behövs det större reciprocitet från Kinas håll för europeiska aktörer, både vad gäller investeringsmöjligheter och upphandlingar.

I dagsläget kan det kommunistiska partiet reglera FDI:er på måfå vilket gör det svårt för investerare att ta sig in på kinesiska marknader och väl där skapar stor osäkerhet kring kapitalflöden. Internationella investerare har länge efterfrågan tillgång till kinesiska företag och sedan februari 2012 har EU och Kina

förhandlat om möjligheten för europeiska investerare att få bättre och säkrare tillgång till kinesiska marknader. Det så kallade *EU-China Comprehensive Agreement on Investment* har som mål att garantera att europeiska investerare inte behöver särskilda licenser emitterade av det kommunistiska partiet för att investera i företag, avskaffa extra administrativ börda som europeiska investerare möter och avskaffa statliga subventioner riktade åt kinesiska företag som konkurrerar med företag som innehar europeisk finansiering.²⁷ Förhandlingarna står i praktiken stilla i dagsläget.

I januari 2020 trädde en ny lag i kraft gällande utländska investerares möjligheter och rättigheter i Kina. Den så kallade *Foreign Investment Law* (FIL) är indelad i två delar: dels ska den garantera företagssklimatet för utländska investerare och dels ska den garantera kinesiska företag som mottagit finansiering från utlandet att tävla på lika villkor på den inhemska marknaden. Lagen har redan mött stark kritik för att den inte i praktiken ändrat på läget överhuvudtaget.²⁸

Samtidigt fortsätter Kina att strängt säga nej till en överenskommelse kring upphandling med EU. I praktiken skulle en upphandlingsöverenskommelse tillåta europeiska investerare att delta i upphandlingsaffärer i Kina på samma sätt som kinesiska investerare får delta i upphandlingar inom EU. I dagsläget finns det ingen transparens vid upphandling-

25 Ghiretti, 2020.

26 Almén, Englund & Hellström, 2019.

27 Europaparlamentet, 2020.

28 Elen, 2020.

saffärer i Kina medan den absoluta majoriteten av upphandlingar sker mellan statligt ägda företag och aktörer. Hittills har Kina inte bemött förslaget med ömsesidighet. Tills Kina visar ömsesidighet i frågan bör ett så kallat *International Procurement Instrument* inrättas som ger EU rätten att begränsa Kinas möjligheter att delta i offentlig upphandling i Europa. Utifall en sådan överenskommelse inte går att få ihop på EU-nivå bör Sverige inrätta en likadan upphandlingsmekanism på nationell nivå för att stänga kinesiska företag och aktörer ute från upphandlingsaffärer i Sverige.

Friheten att föra kapital in och ut från länder är en grundbult i kapitalismen. Samtidigt bör man inte stirra blint på denna frihet och ta den som given. Den kinesiska statskapitalismen undergräver den fria marknaden och stärker det kommunistiska partiets fäste världen över. En kommunistisk diktatur bör inte få tävla mot enskilda investerare, småsparare och näringsidkare.

Så länge det kommunistiska partiet har makten i Kina bör Sverige gå i täten för att förbjuda kinesiska aktörer från att investera och att delta i upphandlingsaffärer i Sverige.

Sedan den 11 oktober gäller EU:s egen investeringsscreeningsmekanism. Mekanismen ska se till att det löper en pågående dialog mellan medlemsländer och kommissionen vid större förvärv för att på så sätt i tid kunna identifiera investeringar som agerar i staters strategiska intressen. Mekanismen kan spela en nyckelroll i att garantera att det kommunistiska partiet i Kina inte får

ökat inflytande i Europa. Samtidigt är reformen tämligen tam i dess praktiska tillämpning och erbjuder lite utöver möjligheten för medlemsländer att utbyta information och gardera sig mot framtida investeringar.²⁹ Sverige bör således anta ett eget regelverk för investeringsskontroll, med inspiration från exempelvis Tyskland som infört tydliga investeringskontroller för att skydda verksamheter som är viktiga för den nationella säkerheten.³⁰ Reformer har tillsatt en utredning för att ta fram förslag kring granskningen av FDI:er och denna förväntas presenteras nu i november.

Så länge den kinesiska statskapitalismen lever vidare och så länge det kommunistiska partiet har makten i Kina, bör Sverige gå i täten för att förbjuda direktinvesteringar från kinesiska investerare och förbjuda kinesiska företag att delta i upphandlingsaffärer i Sverige. Svenska företags vinster ska inte ge avkastning till kommunistregimen i Kina. Även kinesiska underleverantörer som finansieras av den kinesiska statskassan bör exkluderas. Samtidigt bör svenska företagare ges en övergångsperiod att frigöra sig från kinesiskt knutna underleverantörer. Detta

Vi föreslår att Sverige bör:

- Förbjuda kinesiska företag och privata investerare från att investera i samtliga bolag i Sverige.
- Förbjuda kinesiska företag och privata investerare från att delta i upphandlingsaffärer inom Sverige.
- Ge svenska företag och aktörer en övergångsperiod för att frigöra sig från kinesiska underleverantörer.
- Avskaffa bolagsskatten och sänka arbetsgivaravgifterna i Sverige för att underlätta för företag som drabbas hårdare av föreslagna reformer.
- Anta ett eget regelverk för investeringskontroll, med inspiration från exempelvis Tyskland, för att skydda verksamheter som är viktiga för den nationella säkerheten.
- Inrätta en upphandlingsmekanism på nationell nivå för att stänga kinesiska företag och aktörer ute från upphandlingsaffärer i Sverige.
- Aktivt verka för att EU och Kina når en överenskommelse om möjligheterna för europeiska aktörer att delta i upphandlingsaffärer i Kina.
- Aktivt verka för att EU och Kina når en överenskommelse om möjligheterna för europeiska investerare att investera i Kina.

är även någonting som vi hoppas att andra medlemsländer kan följa.

Vi är medvetna om att förbud mot kinesiska investerare kan innebära svårigheter för svenska företag i behov av finansiering. Vidare finns det en inbyggd problematik genom att internationella aktörer och företag verksamma i Kina kan drabbas genom en indirekt koppling till kommunistpartiet eller närstående till den samma. Vidare uppstår det en överhängande risk för att svenska aktörer flyr Sverige. I denna anda anser vi därför att en enad front i Europa ter sig mest önskvärd, men i de fall där detta inte är möjligt bör Sverige gå i bräschen för en hållbar förhållning mot Kina.

Vi anser att den långsiktiga nyttan av att skapa ett större oberoende från Kina är av yttersta vikt, vilken innebär att de långsiktiga vinsterna att förbjuda den kinesiska statskapitalismen i Sverige väger tyngre än skadorna på kort sikt. Dessutom finns det en rad med reformer som kan genom-

föras för att minska de ekonomiska effekterna som våra förslag kan medföra. Bland annat bör bolagsskatten i Sverige helt avskaffas och arbetsgivaravgifter sänkas.³¹ Detta skulle dels kompensera företag som finner mindre kapital att röra sig med och dessutom stimulera hela den svenska ekonomin. Investerare från utlandet skulle finna Sverige betydligt mera lönsamt och genom sina investeringar skulle dessa täppa igen de hål som uppstår genom uteblivna investeringar från Kina. De lägre arbetsgivaravgifterna skulle även stoppa eventuella uppsägningar och göra det mer lönsamt att anställa ny arbetskraft. Med nödvändiga reformer är vi övertygade om att svenska företag kan klara sig väl även utan stöd från kinesiska investerare.

31 Vi avstår från att ge konkreta förslag på magnituden av sänkningen i denna rapport, men inspiration kan tas från exempelvis sänkningen i arbetsgivaravgifter 2007-2008, det vill säga en minskning på 15 procent.

Hantering av samhällskritisk infrastruktur

S om avhandlas i avdelningen om handel i denna rapport är hanteringen av Sveriges inkommande utländska direktinvesteringar (FDI), alltså ägande i Sverige som på något sätt kontrolleras av utländska aktörer, viktigt för rikets säkerhet då det handlar om just kontroll. Omfattningen av dessa i Sverige är 59% av BNP³² vilket är långt över medianen i OECD och gör att Sverige är beroende av ömsesidiga internationella relationer på det ekonomiska området. Det kommer Sverige fortsatt att vara och det är önskvärt då handel och investeringar gynnar Sveriges ekonomi och samhället i stort. Däremot så måste vi få en förståelse för att det finns hot och baktankar med vissa FDI:er, särskilt från länder som går enligt en fundamentalt annorlunda samhällsmodell än vår egen. När det kommer till strategisk- och samhällskritisk infrastruktur så finns här flera anledningar att tänka över riskerna med vem som får kontrollera denna.

I dagsläget så har kinesiska bolag betydande inflytande över kritiska funktioner av svensk infrastruktur. Bland annat så kör det av kinesiska staten ägda företaget MTR Stockholms tunnelbana och pendeltåg samt en snabbtågslinje mellan Stockholm och Göteborg.

Samhällskritisk infrastruktur definieras av sådan infrastruktur som är essentiell för samhällets grundläggande funktion-

er. Det handlar om viktiga delar i logistikkedjor såsom vägar, järnvägar och hamnar, kommunikationsvägar såsom internet- och telenät, teknisk infrastruktur i allmänhet, elnät och annat på vilket samhällets funktion är avhängig. Med digitaliseringen så har detta område kommit att breddas mycket under 2000-talet då cybersäkerhet informationshantering har blivit ett allt mer utsatt område för fientliga angrepp.

Viss samhällskritisk infrastruktur i Sverige är hårt kontrollerad genom såväl rättslig reglering som genom ägandeskap. Till exempel så ägs Sveriges 10 största flygplatser av det statliga bolaget Swedavia och luftfarten styrs hårt av Luftfartslagen³³ samt internationella bestämmelser. Så är dock inte fallet om all samhällskritisk infrastruktur, såsom den digitala på vilken samhället i allt större grad förlitar sig på. Den rapida tekniska utvecklingen innebär att politiken inte alltid hänger med.

Cyber- och informationssäkerhet

Affärsmannen och entreprenören Jan Stenbeck myntade att "teknik slår politik", något han själv bevisade med uppbyggnaden av media och telemonopolet i Kinnevikkoncernen. I många avseenden är det bra för samhällsutvecklingen att så är fallet, men när det kommer mot nya hot och beroenden så

finns det stora risker. I takt med att samhället förändras och blir beroende på nya sorter av infrastruktur krävs det också att säkerheten i dessa, och förmågan att möta hot mot denna måste politiken följa efter med regleringar. Den 1 april 2019 trädde en ny säkerhetsskyddslag³⁴ i kraft med avsikten att stärka det juridiska skyddet kring informationshantering i säkerhetsskyddad verksamhet. Skandalen med Transportstyrelsens IT-upphandling som 2015 röjde svenska agents identiteter genom att tillräckliga säkerhetskänseenden inte hade tagits i beaktande belyser detta väl behovet för detta. Det är bara ett steg i ledet på hur eftersatt svensk reglering är för att hantera det nya digitala landskapet. I dagens informationssamhälle så är data av allt större vikt för företag, organi-

sationer och stater. Några av världens största bolag, såsom Alphabet, Facebook och Amazon är uppbyggda på affärsmodeller som grundar sig i avancerad dataanalys som nyttjas i kommersiella syften. Det kinesiska kommunistpartiet har vid många tillfällen blivit påkommet med industrispionage av stor skala, i en bok om denna verksamhet i USA³⁵ beläggs att kinesiska aktörer bedriver storskaligt industrispionage för kommersiella och militära syften. I vissa fall sker detta med riktade spionagegrupperingar.

Att svenska företag även inom privat sektor inte har haft förmåga att möta en ökad hotbild inom informations säkerhetsområdet blev hösten 2020 tydligt när det privata säkerhetsföretaget Gunnebo blev utsatta för ett cyberangrepp.³⁶ Med

Vi föreslår att Sverige bör:

- Förbjuda kinesiska aktörer att vara verksamma inom verksamheter som är samhällsviktig infrastruktur.
- Ge Totalförsvarsmyndigheterna i uppdrag att genomföra ett kompetenslyft inom informationssäkerhet för privata och offentliga aktörer.
- Verka för ett uteslutande av Kina från det arktiska rådet.
- Stärka skyddet för, och granskningar av ägandet av samhällskritisk infrastruktur.
- Inom den Europeiska unionen verka för ett starkare skydd mot investeringar och kontroll av strategisk och samhällsviktig infrastruktur.
- Utöka Försvarsmaktens veto mot investeringar och upplåtande av samhällskritisk till aktörer som kan vara ett hot mot rikets säkerhet.

34 Säkerhetsskyddslag 2018:585

35 Mattis & Brazil, 2019

36 Computer Sweden, 2020

resultatet att ritningar och säkerhetsanordningar för skyddsobjekt värden över läckte ut i det öppna, bland annat över Sveriges riksdag, SEB:s huvudkontor och flera ambassader. För att bemöta detta hot så måste kompetensen inom IT- och informationssäkerhet öka brett i samhället. Cyberfrågorna är centrala i det som i försvarstermer kallas för 6:e generationens krigföring och ur ett totalförsvarshänseende så är en större resiliens mot intrång och attacker av främmande makt i allmänhet och Kina i synnerhet viktigt.

Kina i Arktis

Strategisk infrastruktur är sådan som inte nödvändigtvis är samhällskritisk men för militära eller andra syften är viktig. Den kinesiska regimen har genom Den nya sidenvägen varit framgångsrika med investeringar i strategisk infrastruktur i andra länder. Genom att investera i byggnation av infrastruktur världen över så har kina vunnit strategisk kontroll över viktig infrastruktur för globala handelsvägar och på köpet ha möjlighet att utpressa många länder som valt att ta emot dessa investeringar.

I och med att isarna i Arktis smälter så ger det nya möjligheter till nya färdvägar genom Arktis, forskarna tror inte att det är många år kvar tills dess att nordostpassagen, en farled som går längst med den ryska nordkusten, kommer att vara segelbar utan lots. Förutom möjligheter till av-

sevärda vinster för sjöfartsindustrin för transporter mellan Västvärlden och Asien så öppnas möjligheter till utvinning av naturresurser i området och det skapas en ny militärstrategisk situation. Kina har trots sin geografiska avlägsenhet till området utropat sig till en near Arctic power och har sedan 2013 en permanent observatörsplats i Arktiska rådet med stora geopolitiska ambitioner för området.

Den Botniska logistikkorridoren som är definierad i EU:s infrastrukturplan har kommit att bli av tydligare strategisk betydelse för Kina i samband med att de nyligen utvidgat megaprojektet med Den nya sidenvägen till att inkludera en Arktisk sidenväg till Europa³⁷. I utgångsläget så är investeringar i järnvägsinfrastruktur ner genom Finland och Baltikum kinas utgångspunkt i att binda ihop denna väg med en nyanlagd hamn i Kirkenes. Regeringarna i Finland, Norge och Estland har markerat mot detta senast i juli 2020 då Estland stoppade planerna på en kinesiskt finansierad järnvägstunnel under finska viken.³⁸

Sverige måste här tillsammans med övriga västländer stå upp emot de kinesiska aggressionerna. Dels genom motståndskraftiga regelverk för investeringar, vilka har avhandlats i tidigare delar, men också genom multilateralt samarbete. EU har en Arktisstrategi³⁹ som när denna rapport skrivs är under omarbetning⁴⁰ och med denna så kommer Arktis att prioriteras högre inom EU. Sverige

37

Granholt, 2019

38

Hufvudstadsbladet, 2020

39

European Union External Action Service, 2016

40

European Commission, 2020

har här möjlighet att ta ett starkt ledarskap inom Arktiska rådet och i andra konstellationer där ett starkt EU-stöd i frågorna ger en annan tyngd i det internationella samfundet.

Subsidiaritetsprincip och försvarets vetorätt

Sverige har sedan 1862 ett tydligt uttalat kommunalt självstyre vilket idag anges av regeringsformens öppningssparagraf och är djupt rotat i den Sveriges demokratiska historia och kultur. Kommuner ska hantera sina egna interna angelägenheter och besluten ska således fattas så nära medborgarna som möjligt. Det är en ordning som är bra ur demokratiskt hänseende men ger kommuner ett väldigt brett uppdrag som i vissa hänseenden kan ställa lokala angelägenheter mot nationella. Detta har vid flertalet tillfällen under de senaste åren blivit belyst när kommuner med sina lokala intressen i främsta rummet har tagit sig an ett antal projekt som ur en nationell säkerhetsaspekt kan ses som ytterst tvivelaktiga.

En kinesiskt finansierad utbyggnad av hamnen i Lysekil, upplåtande av hamnar i Karlskrona och i Slite på Gotland till främmande makt är några exempel på dessa motsättningar. I alla dessa exempel så har slutsatsen ändå landat i interventioner från regeringens sida för att ur säkerhetshänseenden antingen pausa eller stoppa upplåtande eller utbyggnad. I en situation där ett Kina med globala maktambitioner ser det som den strategiska vägen framåt att kontrollera andra länders strategiska infrastruktur så finns här inget utrymme

att dalta inför förutsättningarna. Kommuners lokala intressen får alltså stå över det säkerhetspolitiska.

I Europeiska unionens fördrag⁴¹, vilket Sverige har ratificerat, så anges subsidiaritetsprincipen som vägledande för på vilken nivå beslut ska fattas inom unionen, med målet om "en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten ska fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt." Subsidiaritetsprincipens strävan mot att besluten ska fattas så nära medborgarna som möjligt ger möjligheter till en tolkning som gör att regeringens- och försvarets uppdrag att skydda den nationella säkerheten tolkas över det kommunala självstyret. Självstyret ger en större grad av egen suveränitet till kommunerna jämte staten, vilket på detta område inte bör anses som legitimt.

Inom områden som hanterar Sveriges strategiska och samhällsviktiga infrastruktur så bör Sverige gå mot mer av subsidiaritetsprincip än av kommunalt självstyre. Sveriges försvarsintressen måste i varje givet läge stå över lokala intressen i dessa frågor, därför bör försvarets vetorätt i och inflytande över kommunala tillstånds- och byggnationsprocesser öka.

Idag finns vissa lagrum som ger ett bra skydd, bland annat Miljöbalken vilken i dess 3 kap. 10§ ger en tydlig prioritering mellan oförenliga riksintressen, till försvarsintressets favör. I andra lagrum så är detta inte fallet vilket ger många kryphål för fientliga intressen att ta kontroll över svenska intressen genom.

Påverkanskampanjer och desinformation

Under de senaste åren har det blivit alltmer tydligt att det kinesiska kommunistpartiet försöker påverka andra länders angelägenheter genom påtryckningskampanjer och desinformation. I Sverige har detta kommit till uttryck på ett flertal olika sätt. I en rapport från tankesmedjan Frivärld beskrivs det informationskrig som kommunistpartiet bedriver, bland annat för att dölja sitt ansvar för pandemins framväxt samt för att spä på misstro mot Sverige med anledning av de kyliga relationerna mellan Sverige och Kina.⁴² De kyliga relationerna bygger bland annat på den kinesiska ambassadens påtryckningskampanjer mot den svenska regeringen. Ett av de mest signifikanta exemplen på en sådan politisk påtryckningskampanj är den kinesiska ambassadören Gui Congyous hot om konsekvenser för Sverige i samband med att kulturminister Amanda Lind skulle dela ut svenska PEN:s Tucholskypris till fängslade journalisten Gui Minhai.

En grundläggande del i kommunistpartiets påverkansarbete är den så kallade enhetsfronten. I denna allians ingår aktörer, ofta men inte alltid tillhörande den kinesiska diasporan, för att utöva påtryckningar mot andra länder för att främja kommunistpartiets intressen. I rapporten "Kinesiska kommunistpartiets enhetsfront - och dess verksamhet i Sverige" beskrivs hur enhetsfronten genom civilsamhälle, media, lärosäten och näringsliv aktivt verkar i Sverige.⁴³ Sverige beskrivs som en måltavla i kommunistpartiets påverkansarbete.

Sverige är långt ifrån det enda landet som drabbas av kommunistpartiets och enhetsfrontens propaganda och påtryckningar. Strategin är global och det finns anledning att blicka ut i världen för att ta inspiration av hur andra nationer möter situationen. Ett av de länder som har drabbats hårdast av kommunistpartiets försök till påtryckningar är Australien, som mot bakgrund av en

Vi föreslår att Sverige bör:

- Dra in uppehållstillstånd från utländska medborgare som otillbörligt deltar i påverkansoperationer mot svensk politik.
- Skapa ett närmare säkerhetspolitiskt samarbete med Australien för att motverka desinformation och påtryckningar.
- Öka försvarsbudgeten för att möta hotet från cyber- och påverkansoperationer.

⁴² Oksanen, Sundbom, 2020.

⁴³ Nyrén, 2020.

politisk konflikt med Kina ställdes inför en situation där stora delar av den kinesisk-australiensiska handeln ströps. Detta skapade inhemsk oro och kritik från det australiensiska näringslivet, men den australiensiska regeringen har trots allt visat att man vågar stå upp mot de kinesiska påtryckningsförsöken.⁴⁴ På senare tid har Australien agerat kraftigt mot kommunistpartiets lögnar, något som uppmärksammats inte minst i sviterna av coronapandemin. I den inhemska politiken har Australien agerat kraftigt med ett flertal konkreta åtgärder för att motverka påtryckningar och desinformation från Peking. Ett exempel är att landet

drar in uppehållstillstånd för utländska medborgare som, bland annat inom näringslivet, deltar i påverkansoperationer mot Australien.⁴⁵ Ett annat är att man kraftigt har ökat landets försvarsbudget för att kunna stå emot de hot som är kopplade till cybersäkerhet och desinformation.⁴⁶ Båda dessa förslag borde även anammas av den svenska regeringen. Med tanke på att Australien har kommit långt i sin Kinastrategi finns det även anledning för Sverige att skapa ett närmare säkerhetspolitiskt samarbete med landet, för att förbättra våra förutsättningar att på sikt bli bättre på att förstå och agera mot desinformation och påtryckningar.

Säkerhetsperspektiv på högre utbildning och forskning

För att Sverige och Europa ska bibehålla sin konkurrensraft inom vetenskap är det av betydelse att vi lyckas locka framstående studenter och forskare från andra länder, vilket inkluderar studenter och forskare från Kina. Samtidigt finns det anledning att vidta försiktighetsåtgärder för att motverka att utbytesstudier och gästforskning endast utmynnar i att den kinesiska regimens militär utvecklas och statens kontroll över sina medborgare ökar.

Det kinesiska kommunistpartiet bedriver en aggressiv utrikes- och försvarspolitik och har storskaliga planer på att bygga ut sin militära kapacitet, bland annat kopplat till kärnvapenarsenalen. Risker för att Peking startar ett invasionskrig i Taiwan och i övrigt använder sin militära kapacitet för att påverka omvärlden politiskt är påtaglig, vilket motiverar att Sverige och Europa

agerar för att inte bidra till Pekings militära utveckling. De senaste åren har allt fler rapporter pekat på att Kommunistpartiets väpnade styrkor, People's Liberation Army (PLA), ser akademiska utbyten som ett sätt att direkt tillgodogöra sig kunskap om hur militär teknologi kan utvecklas.⁴⁷ I USA har det införts begränsningar för studenter och forskare som på olika sätt har studerat eller arbetat vid lärosäten och institut med direkt eller nära koppling till PLA.⁴⁸ För att undvika att Sverige bidrar till den teknologiska utvecklingen för PLA borde även Sverige införa begränsningar av detta slag. Det finns ett flertal lärosäten i Kina som anses ha direkt koppling till PLA⁴⁹ och den svenska regeringen bör upprätta en sanktionslista över dessa med innebörden att studenter och forskare från dessa lärosäten inte får möjlighet att komma till Sverige för studier och forskning.

Vi föreslår att Sverige bör:

- Upprätta en sanktionslista över kinesiska lärosäten med koppling till PLA med innebörden att studenter och forskare från dessa lärosäten inte får möjlighet att komma till Sverige för studier och forskning.

⁴⁷ Brady, Lulu, Pheloung, 2020.

⁴⁸ White House, 2020.

⁴⁹ Joske, Alex, 2019.

Utbytesstudenter, spioneri och akademisk frihet

Ett annat perspektiv som rör den högre utbildningen är att kinesiska utbytesstudenter, enligt direktiv från Kinas utbildningsministerium, är skyldiga att förespråka partilinjens utomlands och ska "känna av moderlandets närvaro" under sin tid i utlandet.⁵⁰ Globalt har detta visat sig innebära en risk för inskränkt akademisk frihet när kinesiska studenter, organiserade i nätverket Chinese Scholars and Students Association, har genomfört aktioner mot universitet som informerat om ämnen såsom massakern vid himmelska fridens

torg och om Taiwan.⁵¹ Både belgiska och kanadensiska myndigheter har även tidigare menat på att organisationen på olika håll ägnar sig åt spionage.⁵² Denna situation måste följas noggrant, med väl avvägda riktlinjer, av svenska lärosäten för att undvika att kommunistpartiet får ett betydande inflytande över svensk högre utbildning. För att undvika att den akademiska friheten begränsas bör dessa riktlinjer särskilt ta sikte på att motverka påverkansoperationer.

Vi föreslår att svenska lärosäten bör:

- Upprätta riktlinjer för att motverka att det kinesiska kommunistpartiet får ett betydande inflytande över svensk högre utbildning.

50 Olsson, Joje, 2020.

51 Ibid.

52 Ibid.

Regionala aktörer – hur kan Sverige ge stöd?

Samtidigt som Sverige, både på nationell och EU-nivå, bör kraftigt agera mot den kinesiska regimen och aktörer med kopplingar till den, är det väsentligt att värna de bilaterala relationerna med regionala nyckelaktörer, främst Hongkong och Taiwan, men även Xinjiang. Förutom vikten av goda affärsförbindelser på marknadsliberala villkor är det ytterst centralt att Sverige står upp för rättssäkerheten och agerar mot kinesiska kommunistpartiets despotism och förtryck av oskyldiga individer.

Hongkong

Hongkong har sedan 1997, efter 150 år av brittiskt välde, betecknats som en "särskild administrativ region" inom Kina. För att Hongkong skulle få behålla sitt kapitalistiska system, öppna samhälle och oberoende rättsväsen, så lanserades konceptet "ett land – två system". Det har länge även varit den enda plats i Kina där kinesiska medborgare tillåts att kritisera det kommunistiska partiet. I enlighet med 1984 års fördrag sköter Kina idag Hongkongs utrikespolitik och försvar. I övrigt ska regionen styras lokalt⁵³. Hongkong har länge varit ett av Ostasiens viktigaste finans- och handelscentrum – därav är det svårt att överskatta dess betydelse för Kina.

Under 2010-talet har dock kinesiska kommunistpartiets järnhand hårdnat kring Hongkong. Hongkongborna har länge kämpat för att de själva ska få kunna utse sin regeringschef i direkta val, som annars utses genom att kandidater till posten nomineras av en särskild valkommitté, samt tillåtas välja alla ledamöter till det lokala parlamentet. Regimen lovade förändring under många år, något som ständigt förhalades, trots massiva protester från bland annat Occupy Central-rörelsen, som 2014 hotade att ockupera Hongkongs affärsdistrikt om inte valsystemet gjordes om i en mer demokratisk riktning. I valet 2017 tillträdde den Pekingstödda kandidaten Carrie Lam som regeringschef. Demokratiaktivister höll protestdemonstrationer i samband med valet.

Sommaren 2019 skakades landet av de mest våldsamma protesterna på nästan två decennier, med en hög grad av polisbrutalitet. Detta var i samband med Hongkongregeringens introduktion om ett lagförslag som gick ut på att tillåta att brottslingar lämnas ut till Kina. Två personer miste livet i samband med protesterna. I de direkta valen till Hongkongs distriktsförsamlingar i november samma år röstade många på prodemokratiska partier som erhöll en överväldigande majoritet av platserna och tog över kontrollen över nästan alla församlingar⁵⁴.

I juni 2020 antog den kinesiska Nationella folkkongressens ständiga utskott den omtalade säkerhetslagen i Hongkong. Lagen innebär ett förbud mot omstörtande verksamhet, självständighetssträvande och att samarbeta med utländska krafter i syfte att underminera den nationella säkerheten. I praktiken innebär den en enorm inskränkning på Hongkongbornas yttrandefrihet och underminerar den mångåriga demokratikampen⁵⁵.

Sverige som utrikespolitisk aktör bör beakta demokratiska och frihetliga värden, samt aktivt driva dessa frågor i relevanta internationella organ. Ofta har dessutom EU-parlamentariker och FN-företrädare en mer solid diplomatisk tyngd än nationella representanter, vilket ökar handlingsfriheten och möjligheten att ställa högre krav på den kinesiska regimen. Hongkong är en viktig partner för Sverige, inte minst vad gäller demokratiska allierade i regionen.

Detta bör Sverige göra för att stödja demokratin i Hongkong:

- Underlätta politisk asyl för Hongkongs demokratiaktivister.
- På EU- och FN-nivå driva frågan om riktade sanktioner mot förtryckets nyckelpersoner. Det kan röra sig om finansiella-, handels-, rese-, samt luftfartsrestriktioner.
- Stödja och bistå regionala demokrati- och människorättsorganisationer med såväl kunskap som ekonomiska medel.
- Allokera delar av biståndsbudgetentill demokrati- och frihetsstärkande regionala insatser.
- Skapa gräsrotskontakter och nära förbindelser i regionen, både vad gäller stat, näringsliv och civilsamhälle. Detta skapar svårigheter för den kinesiska regimen att rasera samhällsstrukturen och underminera motstånd.
- Skapa kontakter och bygga nätverk med experter och relevanta intresseorganisationer i Sverige och Europa, både vad gäller stat, näringsliv och civilsamhälle.

Xinjiang

Regionen Xinjiang i nordvästra Kina befolkas främst av folkgruppen uigurer, men även kazaker och andra muslimska grupper. Dessa folkgrupper utsätts ofta av diskriminering på etniska grunder, samt begränsas att utöva sin religion, något som förstärkts efter en rad terrordåd utförda av uiguriska separatister. Då regionen är rik på olja och gas har inflyttningen av hankineser ökat på senare år, vilket spätt på motsättningarna mellan folkgrupperna⁵⁶.

Ett antal människorättsorganisationer rapporterar om att det rasistiska förtrycket som det kinesiska kommunistpartiet utövar mot landets etniska minoriteter har börjat anta alltmer brutala former. Över en miljon personer har frihetsberövats och placerats i så kallade omskolningsläger för att "deradikaliseras", enligt en lag som trädde i kraft 2017⁵⁷. Gripanden sker utan någon som helst juridisk prövning och myndigheterna hänvisar till godtyckliga faktorer som "onormal" skäggväxt, att bära hijab eller sjaal, regelbunden bön, att undvika alkohol eller att ha WhatsApp i telefonen. I lägren utsätts de för politisk indoktrinering ofta genom hot om våld och tortyr⁵⁸.

Under 2020 inkom rapporter om påtvingade massteriliseringar i lägren. Flera tidigare fångar vittnar om att de tvångsmatades p-piller. Andra injicerades med okända vätskor och fick efteråt reda på att de hade steriliserats. Även mindre sofistikerade metoder, som upprepade slag i magen, tillämpades. Trots att ettba-

rnspolicyn formellt avvecklades 2015 har regimen inte förkastat detta maktmedel. En av de vanligaste anledningarna till placering i ett av regimen:s läger är att man har fått för många barn. Föräldrar till tre eller fler barn döms till skyhöga böter och riskerar många år i läger om de inte klarar av att betala⁵⁹.

Regimens agerande har gett dystra resultat. I de uiguriska regionerna Hotan och Kashgar har födelsetalen sjunkit med över 60% från 2015 till 2018. Samtidigt subventionerar regimen boende och höga lönade jobb åt hankineser i minoritetsrika regioner, vilket visar tydligt att det rör sig om en medveten policy om etnisk dominans⁶⁰. Detta tangerar i sin tur FN:s definition av folkmord i *Konventionen om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord*, från 1948⁶¹. Däribland Kanada har officiellt kallat förtrycket för folkmord – något som provocerat Peking – vilket även Sverige bör göra⁶². Dessutom är det av yttersta vikt att folkmordet erkänns och utreds av FN:s råd för mänskliga rättigheter (UNHRC), något som redan drivs på av diverse människorättsorganisationer och folkmordsforskare⁶³.

Ett Sverige som värnar om mänskliga rättigheter får aldrig tolerera när dessa inskränks. Därmed bör såväl staten som näringslivet och civilsamhället tydligt markera att dessa handlingar inte tolereras av civiliserade samhällen och låta denna attityd manifesteras i alla kontakter med den kinesiska regimen.

56 Utrikespolitiska institutet.

57 Amnesty, 2019

58 Ibid.

59 Barabash. 2020. *Det tysta folkmordet*. Frivärld.

60 The Associated Press. 2020. *China cuts Uighur births with IUDs, abortions, sterilization*.

61 NPR. 2020. *China Suppression Of Uighur Minorities Meets U.N. Definition Of Genocide, Report Says*

62 Tasker. 2020. *Beijing erupts at Canada after parliamentary committee says China's Uighur policy amounts to 'genocide'*. CBC.

63 Kashgarian. 2020. *Activists, Experts Call on UN to Recognize China's Uighur 'Genocide'*. Voice of America.

Detta bör Sverige göra för att stödja etniska minoriteters frihet i Xinjiang:

- Officiellt erkänna att det systematiska förtrycket mot uigurna är ett folkmord.
- Driva för att UNHRC ska erkänna och utreda det systematis-ka förtrycket som folkmord.
- Se till att frågor gällande kommunistpartiets brott mot mänskliga rättigheter ständigt ligger högt uppe på agendan inom relevanta FN-organ.
- På EU- och FN-nivå driva frågan om riktade sanktioner mot förtryckets nyckelpersoner.
- Stödja människorättsorganisationer som Amnesty och Human Rights Watch i deras arbete i regionen, samt bistå med kunskap och eventuellt ekonomiska medel.
- Skapa kontakter och bygga nätverk med experter och relevanta intresseorganisationer i Sverige och Europa, både vad gäller stat, näringsliv och civilsamhälle.

Taiwan

Trots att Taiwan i praktiken fungerar som en självständig stat, med en stark techsektor och utvecklad ekonomi, erkänns den av ett fåtal andra länder. Taiwan hade Kinas plats i FN, inklusive Säkerhetsrådet fram tills 1971, men sedan dess varit diplomatiskt isolerat⁶⁴. Regionen har diplomatiska förbindelser med ett fåtal stater, de flesta utan större möjlighet till inflytande på den internationella arenan.

Sverige saknar diplomatiska förbindelser med Taiwan och de bilaterala relationerna speglar sig främst i genom handelsutbytet – Sverige har ett handelskontor i Taipei – samt kulturutbyte, akademiskt

samarbete och parlamentariska kontakter⁶⁵. Vidare är Taiwan EU:s sjätte viktigaste handelspartner i Asien. EU är Taiwans femte största marknad och primära källan för utländska investeringar⁶⁶.

De senaste åren har kommunistpartiet aktivt eftersträvat regional destabilitet genom diverse hybridkampanjer. Bland annat har detta visat sig genom ökad militär aktivitet i området, där kinesiska strids-och bombplan ideligen korsat Taiwansundets mittlinje och flottan som trappat upp antalet övningar. Vidare har man utnyttjat regionens ekonomiska sårbarhet – en fjärdedel av Taiwans export går till fastlandskina – och arbetat hårt med att locka över arbetssökande

64 Utrikespolitiska institutet.

65 Regeringskansliet.

66 EEAS. 2016.

medborgare och investerare på andra sidan sundet, främst inom sektorer som infrastruktur och 5G. Dessutom strävar regimen efter att få stater och multilaterala organisationer att kapa sina förbindelser med Taiwan, med hänvisning till folkrätten enligt vilken enbart suveräna stater kan ingå diplomatiska förbindelser. Ett antal multilaterala organisationer har sedermera utestängt Taiwan och sju av de 22 länder som 2016 erkände regionens självständighet har bytt till att diplomatiskt erkänna Kina⁶⁷.

Sverige bör värna om de bilaterala relationerna med Taiwan på både nationell- och EU-nivå. Det är av yttersta vikt att inte skrämmas till tystnad av kommunistpartiet. Taiwan är en viktig partner vad gäller handel, kommers, samt kulturellt och intellektuellt utbyte, men även en viktig demokratisk allierad i regionen.

Detta bör Sverige göra för att stödja Taiwan som regional aktör:

- Värna och fördjupa nuvarande förbindelser med regionen samt vara uppmärksam på och inte ge vika för Kinas försök delegitimera öns status.
- Skapa gräsrotskontakter och nära förbindelser i regionen, både vad gäller stat, näringsliv och civilsamhälle.
- Skapa kontakter och bygga nätverk med experter och relevanta intresseorganisationer i Sverige och Europa, både vad gäller stat, näringsliv och civilsamhälle.
- På EU- och FN-nivå driva en Taiwanvänlig agenda.

Avslutande ord

Idenna strategi har vi lagt fram en rad med förslag rörande ett flertal områden där Sverige kan, och i stor mån bör, uppdatera sitt förhållningssätt gentemot Kina. Dessa områden innefattar klimatet, handelspolitiken, investeringar i strategisk och samhällskritisk infrastruktur, desinformationskampanjer, den akademiska friheten och förhållandet till regionala aktörer. I grunden behöver Sverige en holistisk, samhällsomfattande strategi för att gardera sig mot det hot som det kommunistiska partiet i Kina utgör.

De maktambitioner som den kommunistiska regimen i Kina uppvisat har hittills mottagits allt för lättvindigt i väst och löper risken att ha ödesdigra konsekvenser. På spel står demokratin, den fria marknaden samt individens fri- och rättigheter. Tur i oturen betyder dock detta att Sverige, som likväl andra europeiska länder, har möjligheten att omställa sin relation till Kina. Den politiska möjligheten för att öka vårt oberoende finns. Frågan som kvarstår är huruvida den politiska viljan existerar.

Vi i Fria Moderata Studentförbundet hoppas att förslagen i den här strategin ska inspirera, antas eller byggas vidare på av politiker, makthavare och ungdomsförbundare.

Referenser

Almén, Oscar; Englund, Johan & Hellström, Jerker. 2019. Kinesiska bolagsförvärv i Sverige: en kartläggning. Försvarshögskolan.

Amnesty. 2019. Kina, Xinjiang: omskolningsläger, tvångsindoktrinering och övervakning. (Hämtad 2020-11-05) <https://www.amnesty.se/aktuellt/kina-xinjiang-omskolning-slager-tvangsindoktrinering-och-overvakning/>

Anstrén, Philip. 2020. EU måste lära sig av Australiens Kinaerfarenheter. Säkerhetsrådet. (Hämtad 2020-11-03) https://frivarld.se/sakerhetsradet/eu-maste-lara-sig-av-australiens-kinaerfarenheter/?fbclid=IwAR1VSIJkLmnrr9Mgk4y66_S3eymHHeYWOllaWls_2hAL1cbXUVf0AG6FmMY

Anstrén, Philip. 2020. Taiwan och Sverige. Frivärld. <https://frivarld.se/rapporter/taiwan-och-sverige/>

Arcesati, Rebecca; Hanemann, Thilo; Huotari, Mikko & Kratz, Agatha. 2020. Chinese FDI in Europe: 2019 Update. Mercator Institute for China Studies.

Avango, Dag. Seminarium med Konrad-Adenauer-Stiftung. Swedish Arctic policy – Innovation and sustainable development. Kiruna 2020-11-03.

Barabash, Margareta. 2020. Det tysta folkmordet. Säkerhetsrådet. Frivärld. (Hämtad 2020-11-05) <https://frivarld.se/sakerhetsradet/det-tysta-folkmordet/>

Bohman, Viking & Nyman, Nicola. 2019. Kinesiska investeringar i Norden: Kinesiska investeringar i Sverige: från framgång till fara? Utrikespolitiska Institutet, Försvarshögskolan.

Brady, Lulu, Pheloung. 2020. Holding a Pen in One Hand, Gripping a Gun in the Other. Kissinger Institute, Asia Program. <https://www.wilsoncenter.org/publication/holding-pen-one-hand-gripping-gun-other>

Brundin, Sverker. 2020. Sverige på pallplats för kinesiska investeringar. Realtid. (Hämtad 2020-11-02) <https://www.realtid.se/sverige-pa-pallplats-kinesiska-investeringar>

China Power. 2020. Does China Pose a Threat to Global Rare Earth Supply Chains? (Hämtad 2020-10-25) <https://chinapower.csis.org/china-rare-earths/#:~:text=As%20of%202019%2C%20China%20still,of%20major%20rare%20earth%20importers>

Computer Sweden, 2020. Jätteläcka efter it-attacken mot svenska säkerhetsföretaget. (hämtad 2020-11-15) <https://computersweden.idg.se/2.2683/1.741771/lacka-gunnebo-it-attack>

Griffin, Conor; Hindle Fisher, Diana; Haider, Alia; Dawar, Kamala; Green, Adam & Owen, Gareth. 2019. Climate change and trade agreements: Friends or foes? The Economist, EUI Report.

Elen, Maurits. 2020. What's Missing in China's Foreign Investment Law? The Diplomat. (Hämtad 2020-11-03) <https://thediplomat.com/2020/01/whats-missing-in-chinas-foreign-investment-law/>

Elmer, Keegan & Xie, Echo. 2019. China's coal production on the rise, along with reports of mining accidents. South China Morning Post. (Hämtad 2020-11-01) <https://www.scmp.com/news/china/politics/article/3043729/chinas-coal-production-rise-along-reports-mining-accidents>

European Commission. 2019. Screening of foreign direct investment. (Hämtad 2020-10-29) <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2006>

European Commission. 2020. Arctic Policy: EU opens consultation on the future approach (Hämtad 2020-11-15) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_1318

European External Action Service. 2016. Taiwan and the EU. (Hämtad 2020-11-07) https://eeas.europa.eu/delegations/taiwan/2000/taiwan-and-eu_en

European External Action Service. 2020. EU Arctic Policy. (Hämtad 2020-11-15) https://eeas.europa.eu/arctic-policy/eu-arctic-policy_en

Europaparlamentet. 2020. EU–China Comprehensive Agreement on Investment: Levelling the playing field with China. BRIEFING - International Agreements in Progress. (Hämtad 2020-11-03) [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/652066/EPRS_BRI\(2020\)652066_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/652066/EPRS_BRI(2020)652066_EN.pdf)

Europeiska unionens officiella tidning, C 202. 7 juni 2016. Fördraget om Europeiska unionen (konsoliderad version 2016)

Ghiretti, Francesca. 2020. COVID-19 and China's Future Investments in European Economies. CHACR.

Granholm, Niklas. 2019. Memo 6887. Totalförsvarets Forskningsinstitut.

Hutzler, Mary. 2020. China's Recovery will be Powered by Coal. Power Magazine. (Häm-

tad 2020-11-02) <https://www.powermag.com/chinas-economic-recovery-will-be-powered-by-coal/>

Hufvudstadsbladet. 2020. Estland säger nej till Tallinntunneln – Vesterbacka: “Märkliga förklaringar”.

<https://www.hbl.fi/artikel/estland-sager-nej-till-tallinntunneln-vesterbacka-markliga-forklaringar/>

Institute for Energy Research. 2020. China Dominates the Global Lithium Market. (Hämtad 2020-10-27) <https://www.instituteforenergyresearch.org/renewable/china-dominates-the-global-lithium-battery-market/#:~:text=China%20is%20among%20the%20five,largest%20lithium%20reserve%20in%20Australia>

Joske, Alex. 2019 The China Defence Universities Tracker. Australian Strategic Policy Institute. (Hämtad 2020-10-28) <https://www.aspi.org.au/report/china-defence-universities-tracker>

Kashgarian, Asim. 2020. Activists, Experts Call on UN to Recognize China's Uighur 'Genocide'. Voice of America. (Hämtad 2020-11-08) <https://www.voanews.com/east-asia-pacific/voa-news-china/activists-experts-call-un-recognize-chinas-uighur-genocide>

Khan, Malek; Lundmark, Martin & Hellström Jerker. 2012. Sällsynta jordartsmetaller – betydelse för det försvars- och säkerhetspolitiska området. Totalförsvarets forskningsinstitut.

Landguiden. 2020. Kina - En ekonomisk översikt. (Hämtad 2020-11-08) <https://www.google.com/url?q=https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/kina/oversikt/&sa=D&ust=1605286856737000&usg=AOvVaw1RHJJoeyqcItVWrtHYYOB49>

Mannheimer Swartling. Striktare krav vid utländska investeringar. (Hämtad 2020-10-26) <https://www.mannheimerswartling.se/aktuellt/nyheter/striktare-krav-vid-utlandska-afarer/>

Mattis & Brazil, Naval Institute Press, 2019, Chinese Communist Espionage: An Intelligence Primer

Nohrstedt, Linda. 2018. Lång väg till brytning av metaller i Sverige. Nyteknik. (Hämtad 2020-11-06) <https://www.nyteknik.se/energi/lang-vag-till-brytning-av-metaller-i-sverige-6905322#:~:text=%E2%80%93Det%20finns%20potential%20att%20utvinna,%C3%A4nderna%20f%C3%B6r%20utvinning%20av%20batterimetaller.>

NPR. 2020. China Suppression Of Uighur Minorities Meets U.N. Definition Of Genocide, Report Says. (Hämtad 2020-11-05) <https://www.npr.org/2020/07/04/887239225/>

china-suppression-of-ughur-minorities-meets-u-n-definition-of-genocide-report

Nyrén, Pär. 2020. Kinesiska Kommunistpartiets enhetsfront. Frivärld. (Hämtad 2020-11-08) <https://frivarld.se/rapporter/kinesiska-kommunistpartiets-enhetsfront/>

OECD. 2020. Foreign direct investment (FDI) - FDI Stocks. OECD Data. (Hämtad 2020-11-10) <https://data.oecd.org/fdi/fdi-stocks.htm#indicator-chart>

Oksanen, Patrik, Sundbom, Henrik. 2020. Informationspandemi - desinformation i skuggan av coronakrisen. Frivärld. (Hämtad 2020-11-03) <https://frivarld.se/rapporter/informationspandemi-desinformation-i-skuggan-av-coronakrisen/>

Olsson, Jojje. 2020. Den kinesiska regimen vill påverka yttrandefriheten i väst. Respons. (Hämtad 2020-10-30) <http://tidskriftenrespons.se/artikel/den-kinesiska-regimen-vill-paverka-yttrandefriheten-i-vast/>

Our World in Data. CO2 and Greenhouse Gas Emissions. (Hämtad 2020-10-28) <https://ourworldindata.org/co2-and-other-greenhouse-gas-emissions>

Regeringskansliet. Taiwan. (Hämtad 2020-11-07) <https://www.regeringen.se/sveriges-regering/utrikesdepartementet/sveriges-diplomatiska-forbindelser/asien-och-oceanien/taiwan/>

SFS 2010:500. Luftfartslag. Stockholm: Infrastrukturdepartementet.

SFS 2018:585. Säkerhetskyddslag. Stockholm: Justitiedepartementet.

Stanway, David & Xu, Muyu. 2019. China coal mine approvals surge despite climate pledges. Reuters. (Hämtad 2020-11-01) <https://www.reuters.com/article/us-china-coal-climate-idUSKCN1UW0EM>

Statistiska Centralbyrån. Direktinvesteringar. Nettotransaktion efter land Kvartal 1998K1 - 2020K2. (Hämtad 2020-10-25) http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__FM__FM0001__FM0001D/

Statistiska Centralbyrån. Direktinvesteringar. Nettotransaktion efter land. År 1998-2019. (Hämtad 2020-10-25) http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__FM__FM0001__FM0001D/

Studieförbundet Näringsliv och Samhälle. 2020. Konjunkturrådets rapport 2020: Svensk politik för globalt klimat.

Tasker, John Paul. 2020. Beijing erupts at Canada after parliamentary committee says

China's Uighur policy amounts to 'genocide'. CBC. (Hämtad 2020-11-08) <https://www.cbc.ca/news/politics/parliamentary-committee-uighur-genocide-1.5772757>

The Associated Press. 2020. China cuts Uighur births with IUDs, abortions, sterilization. (Hämtad 2020-11-05) <https://apnews.com/article/269b3de1af34e17c1941a514f78d764c>

Torode, Greg. 2020. What you need to know about Hong Kong's new security law. Reuters. (Hämtad 2020-11-03) <https://www.reuters.com/article/us-china-hongkong-security-explainer-idUSKBN24137Y>

Utrikespolitiska institutet. 2020. Hongkong. Politik. (Hämtad 2020-11-03). <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/hongkong/politik/>

Utrikespolitiska institutet. Landguiden. Xinjiang. (Hämtad 2020-11-05) <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/xinjiang/>

Utrikespolitiska institutet. Landguiden. Taiwan. (Hämtad 2020-11-07) <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/taiwan/>

White House. 2020. Proclamation on the Suspension of Entry as Nonimmigrants of Certain Students and Researchers from the People's Republic of China. (Hämtad 2020-11-03) <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/proclamation-suspension-entry-nonimmigrants-certain-students-researchers-peoples-republic-china/>

**Fria Moderata
Studentförbundet**